

Nº 15/1948.

LAGUTSKOTTETS betänkande Nº 15/1948 med anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om antagande av lagarna om förskottsuppbörd, given den 4 oktober 1946, samt om arbetsgivares barnbidrags- och folkpensionspremie, givna den 22 juli 1948, den förstnämnda lagen till de delar den, samma berör kommunalskatt och folkpensionspremier.

Med anledning av förenämnda framställning, varöver landstinget inbegär lagutskottets utlåtande, får utskottet vördsammast framhålla följande.

Efter att i motiveringen hava berört de åtgärder, som tidigare vidtagits i syfte att även i landskapet Åland anordna för skottsuppbörd av kommunalskatt och folkpensionspremier, framhåller landskapsnämnden, att den av landstinget på lagutskottets förslag anvisade utvägen att lösa frågan genom en överenskommelseförordning med riket icke är framkomlig. Sålunda skulle för rekommendationen av mom. 2 i § 68 av rikets lag om förskottsuppbörd utgöra hinder för tillämpningen av § 18 i självstyrelselagen. Lagutskottet kan emellertid icke förena sig om denna uppfattning, vilken skulle innebära att riksdagen genom i vanlig lagstiftningsväg antagen lag och utan Ålands landstings bifall kunde omöjliggöra tillämpningen av självstyrelselagen, som är av grundlagsnatur. Regeringssekreteraren Fjalar Kajanders informationer hava enligt de upplysningar, som utskottet erhållit, icke heller berört den principiella sidan av saken varom regeringssekreteraren Kajander alls icke uttalat sig, utan den praktiska sidan, i det att Kajander ansett osannolikt att statsrådet genom överenskommelseförordning skulle vara benägen att på landskapet överflytta förvaltningsuppgifter, som lämpligast handhades av riksmyndigheterna. Justitiekanslern torde icke heller haft anledning att på annat sätt uttala sig om förskottsskattelagen i samband med dess tillkomst än att han gillat uppfattningen, att lagen för så vitt den rör kommunalskatt och folkpensionspremie icke skall gälla i landskapet Åland, ifall den ej antages av landstinget. Och därom äro väl alla ense. I varje fall inneligger här något helt annat än att justitiekanslern redan vid lagens tillkomst skulle tagit ställning till den av landstinget i sitt beslut av den 3 mars 1948 rekommenderade utvägen.

Emellertid kvarstår det faktum, att riksmyndigheterna av lämplighets- skäl äro obenägna att medverka till en överenskommelseförordning och att frågan därför måste ordnas i lagstiftningsväg. Därvid anser utskottet, att inrättandet av ett eget skatteverk inom landskapet för frågans ordnande

skulle stöta på för närvarande oövervinneliga svårigheter, och att praktiska skäl tala för att uppbörden anordnas av riksmyndigheterna i samförstånd med indrivningen av de skatter och premieandelar, som under alla förhållanden uppbäras i landskapet med stöd av förskottsskattelagen.

Då införande av förskottsuppbörd och uppbärande av skatt vid skattekällan visat sig vara ett alltmer trängande behov i landskapet, särskilt för Mariehamns stad, anser utskottet att landstinget nu bör utnyttja lagstiftningsrätt på området. Den form, som landskapsnämnden tänkt sig för lagstiftningen, tilltalar emellertid icke utskottet, som även befärar kompetenskonflikter, ifall den av landskapsnämnden föreslagna lagen antages. Formuleringen av § 68 mom. 2 i lagen den 4 oktober 1946 om förskottsuppbörd synes även giva vid handen, att riksmyndigheterna icke utsatt, att lagen såsom sådan genom landskapslagstiftning skall bringas i kraft i landskapet, utan endast att landskapet i princip skall gå in för förskottsuppbörd och antaga "nödiga stadganden". Utskottet har därutöver utarbetat ett lagförslag, vari intagits endast de allmänna stadganden, som ingå i förskottsskattelagens första kapitel och hänföra sig till kommunalskatten och folkpensionspremierna, under det att utskottet beträffande verkställigheten och tillämpningen av lagen hänvisat till sådan förordning, som avses i § 68 mom. 2. Då statsrådet sannolikt icke anser sig kunna utfärda förordningen, innan landskapslagen trätt i kraft, har utskottet föreslagit, att lagen omedelbart skall träda i kraft, men tillämpas från den 1 januari 1949, varigenom tillämpningen blir oberoende av tidpunkten, då förordningen utfärdas.

Utskottet förutsätter, att landskapsnämnden skall höras, innan förordningen utfärdas, på sätt § 11 i självstyrelselagen föreskriver i fråga om administrativ förordning, som berör landskapet, och att landskapsnämnden därvid skall bevaka landskapets intressen. Skulle det i framtiden visa sig, att det förfarande, som sålunda kommer att anordnas, i praktiken kommer att otillbörligen inkräkta på de åländska kommunernas självbestämmanderätt, står för landstinget den möjligheten alltid öppen att upphäva lagen och återförsätta frågan i det läge, vari den nu befinner sig.

Utskottet föreslår därför vördsammast,

att landstinget ville antaga en sålydande landskapslag:

"På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

L a n d s k a p s l a g
om förskottsuppbörd av kommunalskatt och folkpensionspremier i land-

skapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Förskott på kommunalskatt och folkpensionspremie skall innehållas och erläggas för sådan lön, pension, livränta, ränta, dividend samt inkomst av fastighet, näring, rörelse och yrke, så ock av annan inkomst, för vilken kommunalskatt eller folkpensionspremie enligt lag skall erläggas.

Vad i 1 mom. stadgas angående uppbörd av folkpensionspremie gäller endast den del av försäkringspremien den försäkrade själv äger erlägga.

2 §.

Vad enligt denna landskapslag innehållits eller påförts räknas vederbörande tillgodo såsom avkortning på kommunalskatt och folkpensionspremie för det år, för vilket förskottet innehållits eller påförts.

§ 3.

För verkställigheten och tillämpningen av denna landskapslag utfärdas sådan förordning, som avses i § 68 mom. 2 i lagen om förskottsuppbörd av den 4 oktober 1946.

§ 4.

Denna landskapslag träder omedelbart i kraft och tillämpas från den 1 januari 1949.

Mariehamn den 5 oktober 1948.

På lagutskottets vägnar:

Tor Brenning
Tor Brenning.

Axel Kuffschnoff
Axel Kuffschnoff.

Närvarande i utskottet: Tor Brenning, ordf., Herman Mattsson, Gunnar Jansson, Jonatan Sjöblom, Paul Påvals.